

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Sommerreise i Sverrig Aar 1836 [uddrag]

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Sommerreise i Sverrig Aar 1836 [uddrag]", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 269. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-workid84325/facsimile.pdf> (tilgået 19. juni 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Af: Sommerreise i Sverrig
Aar 1836

I Domkirken bivaandede jeg en Søndags-Gudstjeneste. Af den Tale, der holdtes fra Choret, kunde jeg desværre neppe fatte Mere, end af dem jeg har hørt i Christiansborgs Slotskirke, og det af samme Aarsag: den uheldige Resonance, der forbindrer Andre end de Nærmeststaaende i at sanle Talerens Ord. Til at bortrydde denne Hindring havde man i Lunds Kirke gjort et Forsøg, som langtfra ikke tilstrækkeligt opfyldte sin Hensigt. Præsten havde nemlig et conisk Træcalerør – ikke uligt en collosalsk Damestraahat – hvilken Hovedprydelse ikke gjorde noget høitideligt eller andægtigt Indtryk. Jeg har tænkt mig et andet Middel, og undret mig over, at Ingen Akoustiker har faaet det anvendt i vor Slotskirke: er uldent Teppe nemlig, som naar Tælen skulde begyndes, kunde nedrulles for enhver af de Piller, mod hvilke hans Røst slaar an og tilbage.

Der var endnu Eet, som langt mindre vandt mit Bifald. Allerne-dest i Kirkens midterste Gang, allene ved en Stump uhøvlet Træbænk – alle de øvrige heelt op i Gangen vare malode – stod en midaldrende Mand, under hele Gudstjenesten stiv som en Støtte. Alle de forreste Bænke vare fuldbesatte, og da det trætter mig at staae længe, traadte jeg til, for at sætte mig paa Mandens Bænk. Men Een greb mig om Armen og hvidskede: „Kors! hvad vil Ni der?“ Det var da en Forbryder, som næste Dag skulde i Slaveriet. Jeg betragtede ham fra Sigén: hans liigblege Ansigt viste Anger, Sønderknuelse; fra hans nedadvendte Øine randt Taarer uafsladelig – Steengulvet ved hans Fødder var vaadt af dem. Visselig! Gabestokken skulde ikke været ham en nær saa dybt fornødrende Skændsel, som denne i Naadens og Barmhertighedens Tempel. Saadan aabenbar Skritte ei engang af Præsten, men af hele Menighedens Øine, den satte mig næsten hundrede Aar tilbage i Tiden; men jeg kom dog hastigt igjen ned til de nærværende ved at tænke paa „Brandemærker.“ En Galeislave sagde til

Frankrigs *Howard*, der løftede paa hans Lænker, og beklagede ham fornødelst disses Tyngde: „O!“ fremsnærrede han, „Lænken og Aaren og Tæmpen ere som en Fjeder mod det ene Bogstav F.“ (Fourbe Kjeltring.) Men det oplyste, det humane Europa er jo i Criminalvæsenet ikke kommen stort videre, end til at *straffe* – ikke til at *forbedre*. At kalde et Tugthuus, et aandeligt Pesthuus, en Lasternes Højskole – at kalde det et *Forbearingshuus* – det er en græselig Ironie.

Forstemt – nedstemt forlod jeg det Huus, hvor Kjerlighed skal indoculeres i Troens og Haabets rene Stammer.

[. .]

Regimentspastoren E....., der tidligere havde været Tugthuuspræst, indbød mig til, i hans Selskab at bese de *stockholmske* Straffeanstalter. Der vare vel over tusinde Studenter af begge Kjøen; og da der vare mange saaledes i hver Værelse – som hos os – kan man nok begribe, at den indbyrdes Underviisning ogsaa dersteds blev drevet med Held. I intet andet Værelse blev det mig saa trangt om Hjertet, som i Barnemorderkernes. Disse Elendige sadde her ved Vævene, blege som Linet, ventende i dyrisk Sløvhed, eller i eddret Anger, paa det Øieblik, da *Atropos* vilde afklippe det usle Livs Traad. Der sadde de, Gamle og Unge blandt hverandre, sig selv til indbyrdes Spot og Spee, og enhver Anden til Gru og Væmmelse. Er det da virkelig eet tusinde, otte hundrede og fyrgetive Aar siden Han kom til Verden, der frelste Synderinden fra Stening! Steningsøden er Barmhertighed mod saadan Fordømmelse paa Livstid. Alas! poor Howard!

Af: *Sommerreise i Sverrig Aar 1836*

Liigprædiken.

Illustrationerne vises ikke af hensyn til rettighederne.

Misolunghi er tilintetgjort, forvandlet – som Echo fordum – til en Lyd; men en Lyd, som *aldrig uddøer*, en Lyd, som igjennem alle kommende Secler skal bringe ethvert Kristenhjerte til at banke af Smerte og Harm. Misolunghi! dit Navn skal igjennem tusinde Led overgyde hver Kristens Aasyn med Skamfuldheds Rødme, og fylde Øiet med Medlidenheds Taarer. Ufødte Slægter skal blues ved Fædrens Forvorpnhed, og stirre med Forbauselse og dyb Foragt paa det største Blad af Verdens Historie. Den blodige Tyrk, den vilde Barbar, som knuste sin *Fiende*, sin Religions Modstander, skal fremtræde i Helteskikkelse ved Siden af den oplyste, dannede Kristen, der med æderdrægtig Kulde og Ligegyldighed tillod sin Broder og Medkristen langsomt at pines tildøde. Den betrængte Græker omfavnede hans Knæ; men sparkedes tilbage mod Tyrkernes Sabler. Som hine forkjæletgrumme Romere sade rolige om den blodige Skueplads, hvor Løver og Tigre sønderreve deres Medmennesker; som de med satanisk Haan tilraabte den døende Gladiator: „*morete deceter*,” saaledes sade Europas ædle Kristne omkring det bloddampende Hellas, opflammede dets arme Børn til at kæmpe mod den uhyre Overmagt, og skrege omsider ogsaa til de i Dødskampen Gispende deres spottende: „*døe med Anstand!*” I rolig Betragtning omgave de den Circus, hvor en heel Nation myrdedes – rolig? nei, ei engang derte: medens nogle holdt de hjælpende Hænder, rakte andre Morderne Vaaben og vederqvægede dem med Spise. Saalænge Vinden rører Middelhavets Bølger, skal deres Brusen minde om den Tid, da kristne Snekker førte Afrikas Barbarer til det allerede halv frelste Grækenland, fyldte Tyrkernes Fæstninger med Føde og Vaaben, og deres Rækker med kristne Anførere. Saalænge Frankrig staaer, skal Verden vide, at dets Sønner traadte paa Korset og svor til den blodige Halvmaane; at de stillede Kannibalens Kanoner og kastede hans Brandkugler ind i kri-